

DELAJSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Rudolf Smersu.

JRZ in delavsko vprašanje

Slovenija se vedno bolj industrializira. Naša vas postaja vedno bolj kmečko-delavska vas in socialno vprašanje vedno bolj važno vprašanje.

Ko se je dr. Korošec pred poldrugim letom vrnil iz konfinacije, se nas je zbral kakih 30 fantov na skrivaj v njegovem stanovanju v Marijanišču. Prosili smo ga, naj nam nekaj pove o nalogah slovenske mladine.

In tedaj nam je naš voditelj povedal: Dva sovražnika imamo: prvi je kapitalizem, ki nastopa v podobi inozemskega tovarnarja in delničarja, ali pa v podobi domačega liberalnega oderuha, ki izžemata naše ljudstvo in mu pijeta kri iz telesa, ki poganjata ljudi v obup, v brezposelnost in prezgodnjo smrt.

Ta kapitalizem pa ima ravno v sedanjih režimih (misli na tedanjo JNS vlado) največjo zaslombo. Vse je po kapitalističnem podkupljeno, vsa politika je protiljudska, protidelavska. Korupcija vlada vsepovsod.

Drugi sovražnik — je nadaljeval g. dr. Korošec — pa je komunizem in naš domači marksizem. Pravzaprav je to še večji sovražnik, ker se dela na eni strani prijatelja delavstva, borce za njegove pravice, mu obljublja raj na zemlji, v resnici pa je zaveznik kapitalizma, orodje v rokah svetovnega židovskega kapitala, ki je ustvaril namesto raja povsod, kjer je zmagal, najtrše suženjstvo, ki pretaka potoke krvi in to ravno delavsko in kmečko kri, kot se to dogaja že 20 let v Rusiji, v Španiji ter v Mehiki in drugod.

Naša država je vsa preplavljena marksističnih agitatorjev in nikomur se ne skrivi niti las. Lepe državne službe imajo in vso svobodo, niti ene organizacije jim niso razpustili, nas pa so preganjali in zapirali, kaznovali in konfinirali.

In tedaj nam je naš voditelj naročil: Niso daleč novi časi, ko bomo prevzeli krmilo države v roke in bo treba državni voz potegniti iz kapitalističnega in komunističnega blata in bo treba delavsko vprašanje vzeti resno v roke, dati delavstvu svobode in dobro socialno zakonodajo. Tega dela pa vlada ne bo zmogla, treba bo delati med ljudmi, treba bo ljudi socialno izobraževati; treba bo vzgojiti župane in poslance, ki bodo socialno čutili in se na socialne potrebe razumeli, treba je naše delovno ljudstvo organizirati v strokovnih in stanovskih organizacijah; z eno besedo: treba bo ustvariti dobre socialne delavce, ki bodo rešili naše ljudstvo iz rok kapitalizma in razkrinkali lažnjivost in demagogijo marksizma. — To so bile besede našega voditelja, tako radikalne, tako krepke in sodobne, da smo bili nad njimi presenečeni.

In ko je — hvala bodi Bogu — nastopil trenutek, ko so naši možje vzeli državno krmilo v roke, tedaj je nastopil za naše delovno ljudstvo resnično nov čas. Seveda čez noč se razmere niso zboljšale, ker se čez noč ne da popraviti nobena podrti hiša — in naša država je po zaslugi poprejšnjih režimov bila podobna podrti hiši...

Polagoma pa vztrajno so se začele boljšati tudi naše socialne razmere. Letos n. pr. je bilo v Sloveniji zaposlenih okoli 10 tisoč delavcev več kot prejšnje leto in letos so se prvič po petih letih padanja začele zopet dvigati delavske plače. Prejšnji režimi delavstvu niso dajali svobode, da si izposluje boljše delovne pogoje. Štrajki so bili prepovedani. Danes daje vlada polno svobodo delavstvu, da si z vsemi zakonitimi sredstvi poskuša izboljšati svoj položaj. Če bi vlada ne bila z delavstvom in bi podpirala oderuški kapitalizem, bi ne pustila, da si danes delavstvo poskuša s stankami izboljšati razmere. Delavstvo razume to vladno postopanje in je hvaležno vladi. Seveda se vtihoaplajo med delavstvo razni temni elementi, ki ga hujskajo na razna nedovoljena dejanja. Toda delavstvo je pokazalo toliko treznosti in discipline, da se komunistična misel, po kateri naj bi se koncem avgusta in v začetku septembra ustvarilo tako revolucionarno razpoloženje pri nas, da bi tekla kri, da bi izbruhnila generalna stavka in da bi nastala

Valute padajo.

Razvrednotenje francoskega franka je povzročilo v evropskem gospodarstvu največjo zmešnjavo. Frank je potegnil v vrtnec nesigurnosti pretežno večino preostalih evropskih valut. Zatem sta razvrednotila svoj denar še Švica in Nizozemska, sledila je Belgija, nato Čehoslovaška in sedaj še Italija. Slednja je razvrednotila liro za 30—40%, pridržala pa si je pravico, da jo zniža še za 10%, če se bo izkazala taka potreba. Tudi o Avstriji se govori, da bo razvrednotila svoj šiling, le Nemčija zatrdjuje, da bo obdržala marko na svoji dosedanji višini. Tudi pri nas se ni bati razvrednotenja, ker je ministrski predsednik dr. Stojadinovič svečano obljubil, da bo dinar obdržal z vsemi silami na dosedanji višini. Pač pa

ima naše gospodarstvo ogromne izgube zaradi razvrednotenja lire, ki se cenijo na četrto milijarde dinarjev. Naši izvozniki imajo v Italiji še ogromne terjatve, ki jih niso mogli dobiti, ker je bila Italija zaradi sankcij izplačevanje v kliringu ustavila. Vse te terjatve so sedaj izgubile skoraj polovico na svoji vrednosti, radi česar bodo izvozniki občutno prizadeti. Udarjena bo tudi naša lesna trgovina. Sklenili smo z Italijo trgovsko pogodbo ter bi zopet lahko dobavili večje količine lesa. Ker pa je padla vrednost lire, se izvoz v Italijo ne bo več izplačal. — Vse to je sedaj posledica »modre« finančne politike francoskih socialistov, ki so povzročili propad svoje valute ter s tem veliko gospodarsko škodo po vsej Evropi.

Naše narodno gospodarstvo v avgustu 1936.

(Po statistiki OUZD-a v Ljubljani.)

Letni prirast članstva znaša v avgustu + 8.699 napram + 7.527 v juliju. Na prvem mestu so gradnje nad zemljo + 2.242 delavcev ali 46.14%. Sledijo po vrsti: Gradnje železnic, cest in vodnih zgradb + 1.747 delavcev ali 46.14%, tekstilna industrija + 1.442 delavcev ali 11.25%, industrija kamenja in zemlje + 1.123 delavcev ali 23.65%, kovinska industrija + 996 delavcev ali 16.44% itd. itd.

Konjunktorno nazadovanje izkazujejo samo tri industrije, in sicer: Gozdno-žagarska industrija — 652 delavcev ali 9.78%, trgovina — 184 delavcev ali 4.94% ter denarni in zavarovalni zavodi — 59 delavcev ali — 11.94%. Najbrž je nazadovanje vseh treh industrij še posledica nedavnih sankcij proti Italiji.

Sezija je dosegla v avgustu svoj letošnji maksimum. Razen oblačilne industrije z mesečnim padcem — 188 delavcev ali 4.10% ne izkazuje nobena industrija ozira vrednega seziskega nazadovanja.

Navedeni izkaz OUZD-ja je najtočnejši barometer, da se razmere v našem gospodarstvu dvigajo navzgor. S prirastom zavarovanega članstva (delavstva) so se dvignile tudi delavske mezde. Osrednji urad za zavarovanje delavcev (SUZOR) v Zagrebu je namreč izdal podobno statistiko o gibanju mezd, iz katere je razvidno, da doživljamo sedaj v naši državi po dolgih letih prvič zopet splošen porast mezd. Povprečna delavna mzda je namreč znašala v mesecu avgustu 21.85 Din ali Din 0.29 več, kakor v mesecu juliju. Mezde so se zvišale v primeri z lanskim letom za 9.88%. Tendenca pa je še vedno rastoča ter je pričakovati, da se bodo mezde po vsej državi še nadalje dvigale. Največji dvig bo gotovo sledil z uvedbo zakona o najmanjših mezdah, ki ga vlada pripravlja. — To so dejstva, ki najjasneje govorijo, da je gospodarska politika sedanje vlade uspešna in da ima sedanji režim srce in razumevanje tudi za delavca, kateremu gre povsod na roko.

Revizija vseh rudarskih koncesij.

Naša vlada je napovedala revizijo vseh rudarskih koncesij, ki so v rokah inozemcev. Ogromna rudninska bogastva se pri nas ne izkoriščajo samo zaradi tega, ker so si za dotična področja dobili veliki inozemski finančni koncerni koncesijo, pa je ne izrabljajo, da svojim dosedanjim podjetjem ne delajo konkurence. Tako imajo Francozi pri nas velike rudniške koncesije, rudnikov pa ne, ker imajo ista podjetja svoje rudnike že v Maroku. Tudi petroleja je v naši državi dovolj pod zemljo, pridobivamo pa ga nikjer, ker imajo koncesije za petrolejska polja veliki inozemski koncerni, katerim je več ležeče na tem, da nam prodajajo petrolej in bencin iz inozemstva, ker pri tem več zaslužijo. Vse te neizkoriščene koncesije se bodo sedaj pregledale ter bo vlada zahtevala, da se začnejo takoj izkoriščati. Tisoči in tisoči delavcev bi našli takoj novo zaposlitev in brezposelnost bi faktično takoj izginila, če bo vlada pri svoji nameri vztrajala.

ka ustvarili bolj človeka vredno življenje. Hvaležni smo dr. Korošcu, da je poklical v vlado našega najboljšega in najvztrajnejšega socialnega delavca dr. Miho Kreka, ki nam je porok, da gre naše delavstvo boljšim časom nasproti.

Znano je, da se vrši danes strahovit boj med boljševizmom in krščanstvom. Tudi po naši državi stega boljševizem svoje roke. Največji oviri pa se mu stavlja ravno v Sloveniji in Hrvaški, kjer narodni voditelji odločno odklanjajo komunizem. Vendar se vtihoaplajo prikriti komunisti v razna društva, organizirajo razne akcije, nereda, se vnamajo za španske komuniste in anarhiste, ki uganjajo zverinstva, kakršnih svet še ni videl. Pri nas se nekateri skušajo skriti pod firmo dr. Mačka, toda dr. Maček je odločno povedal, da nima in noče imeti s komunisti, socialisti in ljudskimi frontami ničesar opraviti.

Pet let smo bili brez javnih del. Letos je dobila Slovenija — kljub praznim blagajnam, ki jih je naša vlada sprejela — nad 80 milijonov dinarjev za javna dela. Še nekaj tednov in imeli bomo v žepu starostno zavarovanje delavstva. Našim namščencem je rešen Pokojninski zavod itd. itd.

To so dejanja, ki jih še nobena vlada ni napravila. Zato pa smo mi ročni in duševni delavci v Sloveniji danes odločno na strani naših katoliških socialnih voditeljev dr. Korošca in dr. Kreka.

Za drugo obletnico smrti kralja Aleksandra I.

Včeraj v petek 9. oktobra smo obhajali drugo obletnico smrti kralja Aleksandra I. Na vseh državnih in samoupravnih poslopih so visele državne zastave na pol droga in uradi niso uradovali. Prebivalstvo je tudi razobesilo žalne zastave v spomin nezabnemu viteškemu kralju. Obrtni in trgovski lokali so bili v znak žalovanja zaprti.

Sovjetska šola.

Boljševiški list »Izvestja« v Moskvi opisuje učiteljske razmere v mestu Stalinsk v zapadni Sibiriji tako-le:

V mestu primanjkuje dobrih učiteljev, ker dobri učitelji ne zdrže v tem mestu vsled pomanjkanja stanovanj. Zato poučujejo v šolah nedovršeni učitelji, ki jih poučujejo v posebnih tečajih. Toda rezultat teh učiteljskih tečajev je nad vse žalosten. Na izpitih je ugotovljeno, da napravijo učitelji na tečajih pri sto besedah 25 napak. Strašno neznanje kažejo ti učitelji ne samo v pravopisu, temveč tudi v zemljepis. Učitelj Bunjev, ki poučuje sicer zemljepis v nižji srednji šoli, ni vedel, katero je glavno mesto boljševiške države. Učitelj Čerkasov je na vprašanje, kje leži glavno mesto Anglije, odgovoril: »Na Dunaju«, na vprašanje, kje je Zeneva, pa: »V Varšavi.« Učiteljica Zolotarev je odgovorila, da je glavno mesto Turčije Madrid, za glavno mesto Španije je proglasila Rim. Več učiteljev ni vedelo povedati, kje leže sovjetska velika mesta Kijev, Harkov, Baku in iz koliko dežel obstoja boljševiška država.

Tudi z leposlovnim znanjem ni boljše. Mnogo učiteljev ni vedelo razlikovati proze od poezije, niti ni vedelo navesti nobenega dela Tolstoja in ostalih ruskih pisateljev klasikov. Učitelj nemščine sploh ni maral povedati, kje se je učil tega jezika. Na nemško vprašanje, kaj vidi v sobi, je odgovoril rusko, da ne more odgovorjati, ker ima na razpolago zelo majhen nemški besedni zaklad. Ko so mu rekli, naj napiše prošnjo za pošiljatev nemških vadnic, je napisal v nemščini štiri besede, v njih pa napravil pet napak.

Boljševiški list se končno sam zgraža nad vsem tem in pravi, da polovica učiteljev ni napravilo izpita.

Tako je stanje boljševiškega sovjetskega šolstva, tistega šolstva, ki ga je krščansko-socialističen list »Ogenj« tako povzdigoval v oblake s stavki: »Oaza v puščavi, bohotnost na podolgovati poljani je sovjetska šola med šolami. Korenini na enotnosti in delavnosti. Je svobodna šola. Občudovati je delavnost ruskega učiteljstva.« Itd. Navedbe boljševiškega lista nam pravijo, da je ruska šola zares oaza v puščavi, toda oaza zaostalosti, ne pa napredka. To je priznal tudi 10. kongres Ljeningove komunistične mladinske zveze (komsomola). Poročevalec je na kongresu priznal, da je šolstvo popolnoma na tleh, in to ne samo nižje, temveč tudi višje (visoke šole, pedagogike). Ljening je napovedal, da bo izginila nepismenost s področja Rusije v desetih letih. Ta leta so že potekla. In kje je danes Rusija? Na tem, da prizna, da se Ljeningove napovedi niso uresničile in da kongresi postavljajo 50letno dobo za čas, v katerem upajo doseči svoj cilj, to je odpraviti nepismenost. Vprašanje pa je, če bo boljševizem dosegel svoj cilj po 50 letih, če se v bodoče s šolo ne bo vrgel na pravo izobrazbo ljudstva, temveč bo še naprej delal med ljudstvom reklamo le zase. Reklame so pa ljudje kmalu siti. Prenašati jo morajo le tedaj, če si ne morejo pomagati, kar je ravno v Rusiji pod diktaturo proletarijata — v resnici: pod diktaturo nekaj ljudi, ki so se v nedemokratskih razmerah prerinili do vodstva komunistične stranke in s tem do vlade.

